

GAZETA RADOMSKOWSKA

Tygodnik Polityczno-Społeczno-Ekonomiczny

WYCHODZI NA KAŻDĄ NIEDZIELĘ.

Cena prenumeraty: na m. marzec 1923 r. 1200 mk.

Adres Redakcji i Administracji: Radomsko, ul. Brzeźnicka 6.
Telefon № 33.

Na zasadzie uchwał Zjazdu Zw. Prasy prowincj. wszystkie
komun. instyt. pryw. i społ. podlegają opłacie.

CENY OGŁOSZEŃ:

Pierwsza str. — za wiersz jednoszpaltowy petitowy 700 mk.
druga — pięta 500 mk., następne 350 mk.

Nekrologi m. 300 za wiersz. Drobne ogłoszenia po 200 m. za wyraz.

Faszyzm i jego zasady.

O faszyzmie i jego wodza, Mussolinim, każdy słyszał, lecz nie wszyscy znają zasady nowego stronnictwa i dlatego wyrażają się o nim ajennie, zowiąc je bolszewizmem prawiowym, czy też czemś w tym rodzaju. Gdziekolwiek powstałby podobny ruch, człowiek inteligentny powinien się nim zainteresować, a tem bardziej, jeśli powstał we Włoszech, ojezyźnie naszej kultury. Bliższe zapoznanie się z faszyzmem może być bardzo pożytecznem.

Benito Mussolini, twórca faszyzmu, urodził się w r. 1883 z rodziny robotniczej. Po uzyskaniu świadectwa nauczycielskiego kilka lat spędził na wsi, jako nauczyciel ludowy. Dla zdobycia dyploma uniwersyteckiego udał się do Szwajcarii. W tym czasie przejął się zasadami Marksa. Po otrzymaniu doktoratu z filozofji był redaktorem rewolucyjnej gazetki, ale wnet został z Szwajcarii wydany. Wróciwszy do ojczyzny, oddał się z zapalem pracy dziennikarskiej, redagując „Walkę Klas” w duchu socjalistycznym i to skrajnym. Rok 1914 stał się przełomowym w jego życiu. Włochy stanęły po stronie koalicji, czemu sprzeciwiali się socjaliści. Mussolini, pomimo że był wtedy redaktorem najpoczytniejszego socjalistycznego dziennika „Avanti!” — odezwał naleyście dziejo-

wą chwilę i stał się gorącym zwolennikiem walki z Niemcami i Austrją. Porzucił arzędy partyjne i założył w Medjolanie nowy dziennik „Il popolo d'Italia”, który zyskał sobie wielką poczytność dzięki świetnym artykułom. W r. 1915 idzie na front jako ochotnik, by spełnić obowiązek dobrego patrioty. Ranny powraca do Medjolanu i dalej pracuje na niwie dziennikarskiej, podtrzymując ducha narodowego, a chluszcząc tehórzów, których nie brakowało we Włoszech. Największa jednak praca zaczyna się po zawarciu pokoja. Włosi byli rozgoryczeni traktatem wersalskim, to też socjaliści mieli bardzo podatny grunt do agitacji, którą podsycało bolszewickie złoto. Zdawało się, że Włochy staną się drugą Rosją. Rząd Nittiego szedł zupełnie na rękę Leninowi: dezertrzy otrzymali amnestję, a żołnierze—bohaterzy byli bezkarnie znieważani, a nawet zabijani. Komuniści hałali już w kilka prowincjach, rabując, niszcząc, podpalając i mordując. W takiej chwili Benito Mussolini tworzy „Włoski Związek Waleczących” (Fascio italiano di Combattimento). Trudności były wielkie, lecz energja, zmysł praktyczny i miłość ojczyzny przewyciężyły wszystko. „Związki” się mnożą nadspodziewanie, tworzą się nawet po wsiach. Przy wyborach do parlamentu w 1921 r. „związki” przeprowadzają 35 swoich posłów.

Wkrótce potem ten nowy antykomunistyczny ruch stwarza „Stronnictwo narodowe faszystowskie” (Partito nazionale fascista) z siedzibą w Rzymie. Tymczasem włoski bolszewizm doszedł już do wielkiej siły, tworząc „czerwone gwardje”. Robotnicy metalurgiczni zabierają fabryki, po miastach arządza się formalne polowanie na patriotów. Rząd socjalistyczny o sympatjach niemieckich patrzy na wszystko obojętnie, tłamacząc się, że nie chce wywołać rozlewu krwi. W Bolonji na sali Rady miejskiej pada od kuli bolszewickiej dzielny adwokat Pietro Giordani. Tego było już za dużo. Na rozkaz Massoliniego rzucają się do walki o wewnętrzną wolność ojczyzny „Włoskie Związki Waleczących”. W swoich czarnych koszulkach zjawiają się wszędzie, gdzie się pokazała czerwona koszula, czyli zwolennicy Lenina. Czarne koszulki — faszysci — waleczą bronią przeciwnika: na przemoc odpowiadają przemocą, na zabójstwo — zabójstwem i powstrzymują pochód bolszewizmu. W tych walkach zginęło wielu młodych bohaterów, ale ocalili ojczyznę. Swoją odwagą i poświęceniem faszysci wzbudzają w narodzie entuzjazm, to też ich szeregi stale się powiększają, a socjal-komuniści z każdym dniem słabną i unikają spotkania z czarną koszulką. Faszysci swojemi szybkimi zarządzeniami i dokładnem ich

wypełnianiem nie dopuszczają do rujnącego kraj ogólnego strajka, a przez to wykazują swoją siłę i wpływ na sfery robotnicze. Jaka tu różnica pomiędzy Rosją a Włochami. Inteligencja rosyjska idzie, jak stado baranów, na rzeź, a w najlepszym razie ucieka za granicę. Ale też we Włoszech nie było Tostojów z zasadą: nie sprzeciwiać się złu; nie było tu carskiego despotyzmu i ciemnego ludu rosyjskiego, nie było tu stałej na wszystko odpowiedzi: „plewaj!” — Z końcem września 1922 r. dyktando „Stronietwa faszystowskiego” powierza Mussoliniemu sprawę zdobycia władzy w kraju. Wódz przygotowuje dokładny plan działalności, znany tylko jemu i jenerałnemu sekretarzowi „związków”. Rząd teraz już się liczył z faszystami, lecz nie przypuszczał nawet, aby mogli zdobyć Rzym, uważał to za młodzieńcze marzenie. W dniu 24 października r. z. odbył się imponujący kongres faszystów w Neapolu. Zdawało się, że ta są wszystkie ich siły, a tymczasem byli oni zmobilizowani w Medjolanie. Przemówienie Mussoliniego podczas kongresu było niezwykle zdarzeniem politycznym. Marsz na Rzym był postanowiony. Mussolini przejechał do Medjolanu, a rząd Fałty nie mógł się zorientować, w którą stronę uderzyć. Dla powodzenia swej akcji Mussolini chciał koniecznie doprowadzić do dymisji gabinetu, gdyż przy kryzysie ministerjalnym łatwiej idzie zdobyć władzę. Dopiął swego — 27 października nastąpiła dymisja. Faszysci rozpoczynają formalne otaczanie Rzymu. Wszystko idzie punktualnie i składnie — faszysci wykazują niezwykle organizację. Dymisjonowany gabinet postanawia bronić się i chce ogłosić stan oblężenia w całych Włoszech. Zagroza wojna domowa, a zatem wielki rozlew krwi, zniszczenie i osłabienie kraju. Zrozumiał to król Wiktor Emanuel III i dlatego nie podpisał dekretu. Tego wdzięczne Włochy nie zapomną. Faszysci wkraczają do Rzymu i defilują przed królem. Mussolini staje na czele rządu i wiedzie Włochy do odrodzenia.

Że jest dzielnym kierownikiem państwowej, przyznać muszą nawet przeciwnicy. Komuniści próbowali jeszcze, idąc za radami Moskwy, pochwycić władzę, lecz czajne oko faszystów zawczasu urwało łeb hydrze. Dok. nast.

Wiadomości polityczne.

W Moskwie odbywa się proces arcybiskupa Cieplaka i 14-tu księży katolickich, oskarżonych przez bolszewików o agitację antysowiecką i okazanie sprzeciwu przy rekwizycji kosztowności kościelnych w Piotrogradzie. Oskarżonym grozi kara śmierci. Obrony podjął się znany adwokat piotrogrodzki Bobriszczew - Puszkina (syn). Tą sprawą interesuje się cały świat. Anglia poczyniła kroki, by oskarżonych uwolnić. Nasze stowarzyszenia katolickie w Warszawie zwróciły się za pośrednictwem kardynała Kakowskiego i nuncjusza Lauriego do papieża, aby użył swego wpływu dla uratowania życia oskarżonym.

W Anglii liczba bezrobotnych dosięga 1.400.000. Główną przyczyną tego kłopotliwego stanu w tak uprzemysłowionym kraju jest przeludnienie Anglii. Gdyby nie wojna, to emigracja z Anglii do kolonii wyniosłaby w ciągu ubiegłych 8-iu lat półtora miliona ludzi, a tak wyemigrowało zaledwie pół miliona. Z tego położenia korzystają agitatorzy komunistyczni, szerząc zgubne zasady, które padają często na podatny grunt. — W Polsce liczba bezrobotnych na podstawie rejestracji z 10 marca wynosi 113 tys.

Prasa czeska wyraża zadowolenie z powodu uznania naszych granic, a to ze względu na interesy państwa czechosłowackiego. Gdyby nie przyznano Polsce suwerennych praw nad wschodnią Małopolską, to Ruś Przemyska, należąca do Czech, dążyłaby do złączenia się z państwem wschodnio-galicyskim, a obecnie już niema tej obawy.

W Warszawie sąd okręgowy rozpatrywał głośną sprawę Leona Teoplitza i towarzyszy, oskarżonych o agitację komunistyczną wśród wojska i szpiegostwo. Sąd skazał: Leona Teoplitza na 6 lat ciężkiego więzienia,

Antoniego Piwowarczyka na 7 lat ciężkiego więzienia, Jana Pomorskiego, Klemensa Nogę i Edmunda Szellera na 4 lata ciężkiego więzienia, Julję Heflichównę na 3 lata twierdzy.

W Wiedniu wykryto fałszerzy naszych 10-tysiączek. Druk trwał 2 miesiące. Banknoty były popakowane w paczkach po sto sztuk i gotowe do puszczenia w obieg, lecz w sam czas fałszerzy wykryto.

Sprawa Jaworzyny ma być zdecydowaną ostatecznie w najbliższym czasie. Polska nie może już poczynić większych ustępstw. Po załatwieniu tej sprawy nie będzie nic stało na przeszkodzie polsko-czeskiemu zbliżeniu i utworzeniu bloku politycznego, złożonego z Francji, Polski, Czech, Rumunii i Jugosławii. Taki jedynie związek państw może zapewnić utrzymanie postanowień Traktatu wersalskiego, stwarzającego nowy porządek rzeczy w Europie.

Z SENATU.

Zaraz po uroczystym posiedzeniu Sejmu odbyło się w tej samej sali posiedzenie Senatu, które przeszło bez żadnych awantur. Kluby ukraiński i białoruski w obchodzie nie wzięły udziału. Przemawiał premier Sikorski krócej niż w Sejmie i bardziej ogólnie. Po nim zabrał głos marszałek Trąpczyński, jedynie charakteryzując znaczenie uznania granic dla Polski, zauważył jednak, abyśmy się nie oddawali uczuciu pewności i bezpieczeństwa. — Po krótkiej przerwie Senat zajął się sprawami bieżącymi.

Z SEJMU.

Po otrzymaniu wiadomości o uznaniu przez Konferencję Ambasadorów naszych granic wschodnich w Sejmie odbyło się specjalne posiedzenie, na którym byli obecni: prezydent Rzeczypospolitej i przedstawiciele poselstw zagranicznych z nuncjuszem Laurim na czele. Uroczystość zamącił swoją prowokatorską awanturą poseł Łuckiewicz, ukraińiec. Przywołany trzykrotnie do porządku, wykluczony zrazu na trzy posiedzenia, potem na miesiąc, w wyzywający sposób nie poddał się uchwale karnej sejmu i nie opuścił sali, hałasując dalej. Za to,

wśród niebywałego dotychczas oburzenia posłów został na rozkaz marszałka siłą przez woźnych sejmowych wyniesiony z Izby. Dźwigany przez woźnych — śpiewał: „Ne pora, ne pora Lachom służyty”. Za wykluczeniem pos. Łuckiewicza na miesiąc głosowały stronnictwa prawicy, centrum i (z wahaniem) Wyzwolenie, przeciwko — P. P. S. i mniejszości narodowe, które demonstracyjnie opuściły salę, wykazując tem, że blok ich solidarnie nie uznaje zdobytych krwią żołnierza polskiego i zatwierdzonych przez mocarstwa granic wschodnich państwa polskiego. Nie opuścili Izby ani na chwilę: klub chliborobów, poseł rosyjski Serebrannikow i niemiec ks. Klimke. Po awanturze, która wywołała przerwę w posiedzeniu, powróciło do Izby tylko koło żydowskie. Nieobecnością świecili Niemcy, Białorusini i Ukraińcy. W ten sposób klub ukraiński ostentacyjnie przestał należeć do większości rządowej, stosunek zaś klubu białoruskiego do rządu na razie nie jest jasny.

Taki jest w głównych szczegółach przebieg zajścia. Wnioski zeń powinni wysnuć wszyscy, troszczący się o normalny rozwój państwowy, a przede wszystkim polskie kluby poselskie i rząd. Trzeba przytem z naciskiem zaznaczyć, że postępek pos. Łuckiewicza nie był wysokiem brutalnym i niezależnym agitatora ukraińskiego, lecz rezultatem narady klubu ukraińskiego, o którym inne kluby mniejszości narodów. były niewątpliwie uprzednio poinformowane, który przezorniejsi przywódcy sejmowi przewidywali.

Po tym oburzającym incydencie, posiedzenie Sejmu miało przebieg najzupełniej odpowiedni do uroczystego charakteru momentu. Marszałek Rataj wygłosił doskonałe przemówienie, w którym scharakteryzował doniosłość aktu Rady Ambasadorów dla państwa naszego, wyraził hołd wysiłkom pokoleń polskich zmarłych, armjom Ententy, żołnierzowi polskiemu, zabiegom naszych mężów stanu, podkreślając specjalnie przyjazną pomoc Francji. Mowa marszałka była przerywana często gorącymi oklaskami.

Po nim przemawiał premier Sikorski. Odczytał on na wstępie w tłumaczeniu pełny akt uchwały Konferencji Ambasadorów. Następnie roz-

winął szerzej myśli wyowiedziane już przez marszałka Rataja o znaczeniu powyższej uchwały. Wreszcie kolejno składał hołd tym, którzy dla zbudowania państwa polskiego w jego dzisiaj ustalonych granicach największe położyli zasługi. Na pierwszym miejscu słusznie postawił Romana Dmowskiego i Ignacego Paderewskiego. Poszczególne ustępy przemówienia premiera były oklaskiwane już to przez całą Izbę, już to przez jej największe odłamy.

Zjazd Młodzieży polskiej we Włocławku.

Za staraniem Sekretarjatu Jeneralnego pod protektoratem J. E. ks. Biskupa Zdzitowieckiego odbędzie się we Włocławku, d 22 i 23 kwietnia br. Zjazd katolickiej Młodzieży Związku Stowarzyszeń kulturalno — oświatowych diecezji Kujawsko — Kaliskiej. Na Zjazd ten przybędzie oprócz młodzieży cały szereg wybitnych działaczy społecznych [Polski, oraz przedstawicieli instytucji społecznych. Urządzeniem Zjazdu zajął się Sekretarz Jeneralny do spraw młodzieży łącznie z Komitetem. Nadto pracują w sprawie Zjazdu następujące Komisje: organizacyjna, redakcyjna, kwaterunkowa, opieki nad młodzieżą i przyjęcia gości, pochodowa i nabożeństw, referatowa, finansowa, komisja wystawy książek i prac ręcznych oraz Akademji i t. d.

Niedawno odbył się kurs społeczny dla patronów i patronatów naszych Stowarzyszeń pod kierownictwem ks. Adamskiego z Poznania. O wyniku Zjazdu nie omieszkamy przesłać obszerniejszych wiadomości.

Ks. A. Radomski

Sekretarz Jeneralny dla spraw Młodzieży.

Z Okolicy.

Z KRUSZYNY.

(kor. własna)

Lud wiejski, idąc do urny wyborczej w dniu 5 listopada r. z., był przekonany, iż, dając głosy na swych wybrańców, będzie miał Orędowników i Opiekunów w Sejmie, którzy naprawią to, co dotychczas było złe. Lecz

niestety zawiódł się bardzo. Szalona drożyzna wzrosła do bolszewickiej wysokości, marka polska spadła bardzo nisko, spekulanci zgromadzili lichwą i wyzyskiem miliony, do chat tego ludu zagląda nędza; reforma rolna w zapomnieniu i t. d.

Mieszkańcy Kruszyny chcieli się dowiedzieć, dlaczego w kraju naszym jest źle i jak zareagować na to. Chętnie więc wysłuchali przemówienia w dniu 11 marca br. na temat obecnego stanu naszej polityki i przyczyny drożyzny. Wygłosił je p. R. Pruciński, student, przedstawiając barwnie obecną sytuację i groźne chmury, jakie zebrały się nad naszą Ojczyzną. Dowodził, że winniśmy się wszyscy zespolić, jeżeli chcemy, aby chmury te rozproszyć. Słuchaczy była dość wielka liczba. Po skończonych przemówieniach zebrani, na czele z miejscowym Wójtem, wysłali następującą rezolucję na ręce p. Marszałka Sejmu:

1) „Pragniemy silnego Rządu, opartego o większość posłów Polaków i katolików. 2) Zebrani solidaryzując się z żądaniem studentów — Polaków, którzy wystąpili do walki o „numerus clausus”. 3) Zamknięcie granic wschodnich przed napływem żydowskim do Polski i zakaz wywozu artykułów pierwszej potrzeby uważamy za konieczne, a także zlikwidowanie nadmiernej liczby urzędów i zmniejszenie liczby urzędników, gdyż to jest największy ciężar, przyczyniający się do spadku waluty. 4) Pragniemy jak najszybszego wprowadzenia w życie zdrowej reformy rolnej, opartej na zasadach posłów narodowo — katolickich”.

Z rezolucji powyższej widać, jak wieś nasza rozumiała doniosłość chwili i czego się domaga od naszych posłów w Sejmie. Lecz niestety ze smutkiem czyta się w „Gazecie Radomskowskiej” w Nr. 10, iż Rada m. Radomska na wniosek p. Najkrona godzi się i wysyła protest przeciwko uchwaleniu „numerus clausus”. Jaki smutny objaw! Wieś rozumiała i solidaryzuje się z całym narodem polskim, a Rada miasta idzie na brzeg przepaści, zamiast wołać: „Ratunku!” Oby przykład wsi Kruszyny dotarł do najdalszych zakątków Ojczyzny naszej, a wszyscy jednogłośnie winniśmy wołać wielkim głosem: „chcemy poprawy”.

Miecz.

Posiedzenie Sejmiku

Rozprawy nad budżetem.

(Dokończenie).

Tytuł V. Dobroczynność Publiczna. Przy omawianiu wydatku 4 mil. na utrzymanie przytułu dla starców i kalek wywiązała się ożywiona dyskusja, ponieważ p. przewodn. zaznaczył, iż przytułek wraz z placem musi przejąć Sejmik, na co w odpowiedzi burmistrz p. Szwedowski orzekł, iż przytułek znajduje się w posiadaniu i administrowaniu magistratu, który nie myśli zrzec się takowego na rzecz Sejmiku. Po dyskusji, w której brali udział pp. radca Marczewski, Niemiec, Warwasiński i Najkron — Sejmik uchwalił: przyznać 4 mil. mk. na przytułek, lecz nie w formie subsydjum, jako sobie życzyli przedstawiciele miasta w przeświadczeniu, by tą formą uchwały nie dać Sejmikowi precedensu do posiadania tego przytułku.

Na fundusz założenia przytułku dla dzieci po poległych zdecydowano jednogłośnie 3 mil. mk. Do dyspozycji Kom. Opieki Społecznej na zasiłki dla instytucji dobrocz. 15 mil. mk. Na inne humanitarne instytucje 3100000 mk. Przy pozycji wydatkowej na zapomogi dla biednych uczniów szkół średnich wywiązała się dyskusja, która między przedstawicielami miasta wywołała nawet sprzeczne poglądy na podział tej sumy. Dyr. Niemiec proponował, aby prelimitowane całkowite 10 mil. mk. przeznaczyć na zapomogi dla uczniów wszystkich szkół średnich w mieście. P. Kolodziejczyk sprzeciwiając się temu, dowodził, aby przyjść specjalnie z pomocą materialną gimn. im. F. Fabjaniego, — p. Warwasiński popierając wywody przedmówcy udziela Sejmikowi wiadomości o gimn. im. F. Fabjaniego. W głosowaniu przeszedł wniosek Wydz. Pow.: aby wstawić do § 25 na zapomogi dla uczniów szkół średnich i innych do dyspozycji Wydz. 5 mil. mk., oraz wydać zapomogę dla Społecznego Gimn. im. F. Fabjaniego w Radomsku 5 mil. mk. Następnie uchwalono:

Wydatki na utrzymanie szkoły rolniczej w Dobryszycach w sumie 339,525,776 mk. i inne subsydja oświatowe 15,700,000 mk.

Na cele kulturalne dla różnych instytucji 2,970,000 mk.

Na cele „Pożarnictwa”. Na utrzymanie instruktora 5 mil. mk., na zapomogi dla istniejących Straży Ogniowych i na założenie nowych 22 mil. mk.

Subsydjum dla Związku Florjańskiego 300 tys. mk.

Zwrot Skarbowi Państwa $\frac{1}{4}$ części wydatków na utrzymanie policji w sumie 93,536,176 mk. uchwalono.

Na wydatki nieprzewidziane na pokrycie niedoboru we wszystkich działach 54,363,942 mk. Magistratowi zwrot części wpływów z podatku od napojów alkoh. 5 mil. mk. Przy pozycji zwrotu magistratowi 10% wpływów z podatku od węgla wyłoniła się dyskusja. Burmistrz p. Szw. żądał przekazania z tego tytułu wpływów na rzecz miasta w wys. 75 proc., stwierdzając, że Sejmik potraktował miasto po macoszemu, gdyż do tej pory nie dał miastu nic z pobranego podatku od węgla, proponował, aby za ubiegły czas Sejmik wypłacił część wpływów magistratowi. Po szerokiej dyskusji przeszedł wniosek p. Sikorskiego: Magistratowi m. Radomska przyznać 20% wpływu z podatku od węgla i zwolnić mag. od podatku za 10 wag. węgla, sprowadzonego na opał szkół, (kasa miejska zyska 30 mil. mk. P. R.)

W dalszym ciągu uchwalono: na początkowy fundusz zakupna placu i materiału bud. na budowę domu Sejmikowego 50 mil. mk. Różne 11,592,000 mk. Na tem dział przychodowy budżetu zakończono. Stronę przychodową budżetu w sumie 1,221,291,700 mk. (jeden miliard, dwieście dwadzieścia jeden milionów, dwieście dziewięćdziesiąt jeden tys. i siedemset mk. proponowaną przez W. Pow. i popartą odnośnymi wnioskami o wprowadzeniu nowych źródeł podatkowych, Sejmik przyjął bez dyskusji w całości.

Na zakończenie przyjęto dwa wnioski. Pierwszy p. Niemca, o powołaniu do Komisji Sejm. po 2-ch reprezentantów miasta, jako opiniodawców, z poprawką p. przewodn. że reprezentanci miasta mogą być powoływani do pewnych tylko Kom. z głosem doradczym wówczas, gdy będą rozważane sprawy, dotyczące miasta.

Drugi p. Najkrona o zmianie godzin otwierania i zamykania zakładów handlowych, Sejmik przekazał Wydz. Pow. z upoważnieniem poczynienia w uchwalonych poprzednio przepisach zmian w ramach Ustawy.

Na tem posiedzenie Sejmiku o godz. 8 m. 45 zamknięto.

Wielka uroczystość z okazji uznania wschodnich granic Polski.

W niedzielę poniedziałek, w dzień Św. Józefa, odbyła się w naszym mieście wielka uroczystość, z racji uznania wschodnich granic Polski przez Radę Ambasadorów.

Piękna pogoda w tym dniu sprzyjała uroczystości. Już rano tłumy wyległy na Rynek, spiesząc do kościoła parafialnego, gdzie o godz. 10 rano ks. prefekt Kmiecik celebrował uroczystą Mszę św. z odśpiewaniem hymnu dziękczynnego „Te Deum laudamus”. Na chórze pienia religijne wykonane zostały pod batutą p. Fortygi. Po nabożeństwie formował się pochód na rynek, w tym czasie straż fabryczna B-ci Thonet i straż miejska zwartym, zgrabnym szykiem odbyły defiladę przy dźwiękach doskonale zgranej orkiestry strażackiej B-ci Thonet, poczem ruszył pochód głównymi ulicami miasta: na czele orkiestra fabr. „Wünsche i S-ka”, szkoły ludowe, średnie, skaut, cechy i Narodowa Org. Kobiet z pięknymi sztandarami, oddział policji państw., starostwo, komenda policji państw., przedstawiciele sądu, lekarze, zarząd gminy ewangelickiej, delegacja gminy żydowskiej, prezydent miasta, Rada miejska, stowarzyszenie obywateli, reprezentanci różnych instytucji i organizacji społecznych, orkiestra fabr. B-ci Thonet, przedstawicielstwo straży miejskiej z pięknym sztandarem, straż fabryczna i pięć oddziałów straży miejskiej pod dowództwem naczelników oddz.

Po pochodzie z balkonu ratusza przemawiał p. Vice-burmistrz B. Sarrankiewicz, — krótko, zwięźle, lecz dobitnie padały słowa nawiązane do uroczystej chwili. Wzniesiono parę okrzyków na cześć Francji, wiernej sojuszniczki Polski, koalicji, Armji naszej i t. p. Następnie przemawiał p. Więckowski, poczem orkiestry zagrały hymn narodowy i na tem pochód zakończył się.

Wszystkie domy były udekoroowane w ciągu tego dnia flagami narodowymi, zaś w mieście dawał się wyczuwać nader uroczysty i podniosły nastrój.

Należy zaznaczyć, iż z tego powodu odbyło się również nabożeństwo w miejscowej synagodze w obecności przedst. starostwa, reprezentantów prezydium miasta i szkół żydowskich, poczem chór odśpiewał hymn „Boże coś Polskę”.

KRONIKA.

Ceny nareszcie zaczynają spadać... Pisma warszawskie donoszą, że w ciągu tego tygodnia nadchodzą do stolicy znaczne ilości mąki poznańskiej i amerykańskiej, przez co wy-czuwać się daje zniżkowa tendencja cen na mąkę, jak również i pieczywo.

Towary kolonialne, skóra, manu-faktura obniżona została od 10 do 20 proc. Odczuwamy zniżkę i w Radom-sku. Bockenek chleba 2 kg. kosztuje obecnie 3400 mk., a już płaciliśmy 4000 mk. Manufaktura spadła do 20%, Skóry o 10%, jednym słowem wszy-stko taniej, byleby tylko ta tenden-cja zniżkowa utrzymała się jaknajdłu-żej.

Dużo do zniżki cen przyczyniło się postanowienie rządu, że artykuły pierwszej potrzeby nie będą mogły być pod żadnym pozorem, wywożone z Polski.

Dolar spada! Straszny popłoch wytworzył się na czarnej giełdzie, gdyż były dnie w tym tygodniu, że dolar miał kurs 33 tys. mk. Krajowa Kasa Poż. w Warszawie oblegana była przez różne koła ludności, które gwał-tem chciały się pozbyć dolarów z powodu spodziewanej zwyżki marki polskiej.

Cena pieniędzy w Warszawie. We wtorek za dolara płacono 33—37.700 mk., w czwartek już 40 tys. mk., za 1 markę niemiecką 1 m. 80 f. polskich, — za 1 franka 2410 mk., — za rubla w złocie 23—25 tys. mk., — za rubla srebrnego 13—14 tys. mk., — za rubla drobnicą 6 tys. mk.

Miljonówka. W ostatnim cią-gnieniu wyszedł № 4 915.388.

Wszystkim znajomym i życzliwym, którzy wzięli udział w oddaniu ostatniej posługi drogim nam zwłokom

Ś. p. z Niedzielskich

TEOFILI PEYSEROWEJ

a w szczególności ks. kanonikowi Jankowskiemu, ks. Dziudzie, ks. proboszczowi W. Glassowi, solistom i wykonawcom chó-ru, p. B. Ormanowi, p. kapelmistrzowi i członkiem orkiestry, członkom fabrycznej straży ogniowej, oraz p. p. urzędnikom fabryki B-ci Thonet, składa serdeczne „Bóg zapłać“

RODZINA.

Do p. p. prenumeratorów w miejscu.

Kto jeszcze nie otrzymał o-statniego №, wskutek lekceważenia obowiązków swoich przez niektó-rych listonoszów, zechce się zwró-cić po takowy do admin. (ul. Brze-źnicka № 6).

Zarząd Zakładów Przem. Drzewnych

„KSAWERÓW“

Sp. Akc. w Radomsku

podaje do ogólnej wiadomości, iż w myśl 20 i 21 Statutu Spółki Wal-ne Zgromadzenie Akcjonariuszów odbędzie się w dniu 9 kwietnia 1923 r. o godz. 4-cj po poł. w lokalu Za-rządu w Radomsku przy ulicy Po-wiatowej 1. 7.

Porządek dzienny:

- 1) Zatwierdzenie sprawozdanie Za-rządu i bilansu za rok 1921/22,
- 2) Wybór Zarządu i Komisji Re-wizyjnej,
- 3) Wolne wnioski.

ZARZĄD.

od KASZLU i przeziębienia

używaj

„Pastyłki NEO-VALDA”

wyrobu

Laboratorium Chemiczno-Farmaceu.

B. KROGULECKI w Warszawie

dawniej MODLIŃSKI i KROGULECKI

Żądać w aptekach i skłach aptecz.

OGŁOSZENIE.

W niedzielę, dn. 25 marca r.b. o godz. 3-cj po poł. w sali Macie-rzy Szkolnej (Rynek 17) odbędzie się ogólne roczne zebranie Stowa-rzyszenia Spółdzielczego „Spójnia“ w Radomsku, na które o przybycie zaprasza członków tegoż stowarzy-szenia

ZARZĄD.

TOWARY ŚWIĄTECZNE

== pierwszej jakości po cenach najniższych poleca ==

Handel Win i towarów kolonialnych

TADEUSZ GUMULIŃSKI

RADOMSKO, Kaliska 13.

WINA WĘGERSKIE, FRANCUSKIE, BURGUNDZKIE i WŁOSKIE.

WYBÓR LIKIERÓW i WÓDEK

BACZEWSKIEGO

WINKIELHAUSENA

BOLSA

Hr. POTOCKIEGO

KANTOROWICZA

i innych.

PIWO MARCOWE i GRODZISKIE.

PORTER ŻYWIECKI i PIOTRKOWSKI.

Tow. Pożyczkowo-Oszczędnoś.

wzywa swych członków do spłacania pożyczek, oraz do odbierania wkładów codziennie od godz. 10-12 r. i od 4-6 po poł. w lokalu (oficyna) przy aptece W. P. Humbleta w Ryńku

PODZIĘKOWANIE.

Za bezinteresowne urządzenie odczytu w Pławnie dn. 5 marca p.t. „Rzym i Wenecja” na rzecz tutejszej szkoły składam tą drogą panu Tomaszowi Buceyńskiemu z Ciężkowic serdeczne podziękowanie.

J. Gniewaszewski.

Wszyscy wiedzą, że najlepsza **„DOBROLIN”**
PASTA DO OBUWIA jest

Sprzedaż do sklepów po cenach ściśle fabrycznych

w HANDLU WIN I TOWARÓW KOLONIALNYCH

T. GUMULIŃSKI Kaliska 13.

Straż Ogniowa Ochotnicza w Radomsku.

W sobotę, i niedzielę i poniedz. d. 24, 25 i 26 b. m. w teatrze „Kinema”

JEJ OCZY

Dramat w 6-ciu aktach, w roli głównej artystka wiedeńska
MADY CHRISTIANS.

UWAGA: Początek w sobotę o godzinie 3-ej po połud.
w NIEDZIELĘ o godzinie 5-ej po poł.
w poniedziałek o godzinie 6-ej wieczorem.

Atrakcja! W czasie demonstrowania obrazu przygrywać będzie tercet muzyczny pod kier. p. Wilhelma, skrzypka lwowskiej orkiestry wojskowej. — Nowy program muzyczny.

Obrońca Sądowy

WITOLD POLANOWSKI

Radomsko, ul. Strzałkowska № 6.

Przyjmuje do g. 10-tej rano i od 4-tej do 7-mej po południu. W nagłych wypadkach od 1-3 w połud.

Doktor M. Niewiarowski

przyjmuje chorych od 12 do 3

CHOROBY PŁUC I DZIECI
ul. Strzałkowska № 6.

MANIOURE

wykonywuje starannie i wykwiennie
„JANINA” ul. Przedborska № 30.

UNIEWAŻNIA SIĘ

8 weksli po 100,000 mk. i 1 na 200,000 mk. z datą 2 stycznia 1923 r., termin płatności na każde żądanie, z podpisem Józefa Fracha z Gomuńca, żyrował Władysław Karzewski.

WĘGIEL

dąbrowski, z kopalni „PARYŻ”, grube sortymenty sprzedam wagonowo zaraz. Zgłoszenia: skrzynka pocztowa № 561

Zginęła książka zwolnienia wydana przez P. K. U. w Radomsku Władysława Urbańczyka z Zawady gm. Konary.

Zginęła karta zwolnienia, wydana przez II pułk artylerji ciężkiej w Radomiu, na nazwisko Franciszka Borowika z Radomska:

Straż Ogniowa Ochotnicza w Radomsku.

Zarząd Straży Ogniowej Ochotniczej w Radomsku, niniejszym zawiadamia W. Panów Członków, że w Niedzielę dnia 25 marca 1923 r. o godz. 1 po poł. odbędzie się w sali teatralnej „Kinema” zwyczajne ogólne roczne zebranie T-wa Straży Ogniowej w miejscu, z następującym porządk. obrad:

1. Zagajenie zebrania i wybór przewodniczącego,
2. Odczytanie protokołu z ostatniego ogólnego zgromadzenia,
3. Sprawozdanie z działalności Straży za rok 1922,
4. Sprawozdanie z działalności Wydziału Kinematogr.,
5. Projekt budżetu za r. 1923,
6. Projekty Zarządu na najbliższą przyszłość,
7. Sprawa podniesienia składek Członkowskich,
8. Wolne wnioski,
9. Wybory: 3 członków Zarządu, ustępujących przez losowanie. Komendanta Straży wobec zgłoszonej rezygnacji, Zastępcy komendanta, wobec złożenia mandatu, 2-ch kandydatów do Zarządu, 3 członków Komisji Rewizyjnej i 2 Zastępców Kom. Rewizyjnej.

Zawiadamiając o powyższem, Zarząd Straży uprzejmie prosi o przybycie na zebranie i na nabożeństwo, które odbędzie się w tymże dniu o g. 9¹/₂ rano w Kościele O. O. Franciszkanów na intencję Straży.

Zarząd Straży.

OFIARY

Panna Irena Warwasińska złożyła na Ochronkę biednej działwy 10,000 mk.

* * *

Zamiast wieńca na trumnę ś. p. Teofili Peyserowej państwo Stanisławostwo Imięniński składają na T-wo Dobroczyńności 30,000 marek.

* * *

Na Inwalidów Wojennych państwo Dłużewscy z Piaszczyc 40,000 mk.

Do sprzedania gospodarstwo 9-cio morgowe wraz z zabudowaniami drewnianymi w dobrym stanie. Wiadomość Gidle, Andrzej Sambor.

Zginął paszport wydany przez Urząd Gminy w Dobryszycach, na nazwisko Bolesława Kosmali z Dobryszyc.

Zginęła karta demobilizacyjna wydana przez 7 p. p. saperów w Poznaniu, na nazwisko Adama Litwińskiego z Bartodziejów.

Zginęła karta powołania wydana przez P. K. U. w Radomsku, na nazwisko Władysława Wiśniewskiego z Giertrudowa, gm. Masłowice.

Zginęła karta zwolnienia wydana przez P. K. U. w Radomsku, na nazwisko Jana Wielgosa z Bartodziejów.